

महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित
ग्राहक तक्रार निवारण मंच
कोल्हापूर परिमंडळ, कोल्हापूर

सं.क्र.काअ/ग्रातनिमं/कोप/६४,६५,६६,७० /2013-14/ 578

दिनांक : 28.03.2014

† 0 0 0 केस क्र. 64,65,66,70/13-14

1. A.C. शंकर -गानू पाटील
मु.पो.बोरगांव,
Y.C. 3/40/140, X.0/100 - सांगली. केस क्र.६४/१३-१४
2. श्री.हणमंत शंकर पाटील,
बोरगांव,
Y.C. 3/40/140, X.0/100 - सांगली. केस क्र.६५/१३-१४
3. श्री.हरी तुका खोत,
बोरगांव,
Y.C. 3/40/140, X.0/100 - सांगली. केस क्र.६६/१३-१४
4. A.C. • Q.0/100, Y.C. 3/40/140, X.0/100 - सांगली. केस क्र.७०/१३-१४
मु.पो.बोरगांव,
Y.C. 3/40/140, X.0/100 - सांगली.

† • 0 0 0 ü

अभियंता

- 1) कार्यकारी अभियंता (का) तथा नो.† 0 0 0 ü
बोरगांव, मु.पो.बोरगांव, विद्युत वितरण कंपनी, कोल्हापूर,
मंडल कार्यालय,सांगलीü
- 2) कार्यकारी अभियंता,
बोरगांव, मु.पो.बोरगांव, विद्युत वितरण कंपनी, कोल्हापूर,
विभागीय कार्यालय, † 0 0 0 ü
- 3) सहाय्यक † 0 0 0 ü,
बोरगांव, मु.पो.बोरगांव, विद्युत वितरण कंपनी, कोल्हापूर,
उपविभागीय कार्यालय, † 0 0 0 ü

पक्षकार

- कोरम:-**
१. श्री.बी.जी.पवार,अध्यक्ष
 2. A.C. • Q.0/100, नकर, सदस्य सचिव
 3. A.C. • Q.0/100, नकर, सदस्य सचिव

न्यायमक आयोग
(ग्राहक तक्रार निवारण मंच व विद्युत लोकपाल)
नमूना 2006 08.2 "न्यायमक आयोग"
न्याय

ग्राहक आयोग, ग्रा.त.नि.मंच. कोल्हापूर, खालीलप्रमाणे न्याय निर्णय
दिसू.

वरील सर्व तक्रारदार हे वि.प.च्या एकाच विभागीय कार्यालयातील ग्राहक आहेत. तसेच त्यांनी तक्रार केलेला विषय हा एकाच स्वरुपाचा तसेच त्यांची मागणीही एका "आयुक्त" + "आयुक्त" ग्राहकाचा न्याय निर्णय एकच आदेशाने केला आहे.

वरील ग्राहक हे कृषीपंपाचे मीटरप्रमाणे वापर करणारे ग्राहक आहेत. सदर ग्राहकांना वि.प.तर्फे अनुक्रमे 11/12 व डिसेंबर, 13 मध्ये वीज नियामक आयोगाच्या केस क्र.१५/१३-14 सप्टेंबर, 13 च्या निर्णयाने कांही रक्कम वसुलीचे आदेश "आयुक्त" + "आयुक्त" 13 पासून फेब्रुवारी, 14 पर्यंत सदरची वसुली सर्व ग्राहकांच्या वीज बिलातून करावी यासाठी AEC I /II/III/व IV याप्रमाणे आकारणी करावी व तशी वसुली ग्राहकांच्या बिलातून करावी असे आदेशात नमुद केले आहे. त्या अनुषंगाने वि.प.च्या प्रशासकीय विभागाने 3/11/13 परिपत्रक 2013 दि.09.09.2013 ने आपल्या बिलिंग विभागास वसुली करण्यासंदर्भात कळविले व तशी वसुली केली. सदरची वसुली परिपत्रकानुसार नाही. चुकीची आहे. ती रद्द व्हावी. तसेच ती रद्द - "आयुक्त" अथवा बिलातून "आयुक्त" रक्कम वजा केल्याशिवाय चालुची बिले भरणार नाही या संदर्भात सदरची तक्रार दाखल केल्याचे दिसून येते.

सदर ग्राहकांनी वरील सर्व तक्रारी 31.01.2014 रोजी मंचामध्ये टपालाने दाखल केल्या. मंचाने सदर तक्रारी दाखल करून घेऊन रीतसर पुढील कार्यवाही चालू केली. त्यानुसार मुद्देनिहाय अभिप्राय आल्यानंतर दि.20.02.2014 रोजी मंच कार्यालयात सुनावणीसाठी हजर राहण्याची सुचना संबंधितांना दिली. त्यादिवशी ग्राहक व त्यांचे प्रतिनिधी उपस्थित होते. वि.प.तर्फे सहा.अभियंता उपस्थित होते. मात्र कोणत्याही ठोस कागदपत्राशिवाय ते उपस्थित असल्यामुळे तसेच मंचाने विचारलेल्या प्रश्नांचे निर्गत करण्याच्यादृष्टीने त्यांच्याकडे कोणताच अधिकार नसल्याने पुनश्च 19.03.2014 यांदा फेरसुनावणी घेतली व त्या सुनावणीस नोडल ऑफिसर व कार्यकारी अभियंता, इस्लामपूर, यांना जातीने कागदपत्रासह हजर राहण्याच्या सुचना केल्या. त्याप्रमाणे वरील सर्वजण उपस्थित राहिल्यावर त्यादिवशी सुनावणी पूर्ण नाली. तथापि त्याही वेळेस वि.प.ने काही कागदपत्रे देण्यासाठी मुदत मागून घेतली. मात्र न्यायनिर्णय होईपर्यंत वि.प.तर्फे कोणतीही अन्य कागदपत्रे कबुल केल्याप्रमाणे हजर केली नाहीत. त्यामुळे उपलब्ध कागदपत्रे, सुनावणी दरम्यानची कथने व म्हणणे तसेच अंतर्गत कक्षाचा न्यायनिर्णय या आधारे मंचाने न्यायनिर्णय केलेला आहे. सर्व कागदपत्रांची पडताळणी करता ग्राहकाची तक्रार व त्याचे स्वरुप तसेच वि.प.ची तक्रारीसंदर्भातील भुमिका व कार्यवाही याचे सर्वसाधारण स्वरुप खालीलप्रमाणे दिसून येते.

ग्राहकाच्या तक्रारीचे स्वरूप

वरील संदर्भिय ग्राहक हे प्रामुख्याने शेतीपंपाचे वीज ग्राहक आहेत. सदर ग्राहकांना मीटर वापराप्रमाणे वि.प.कडून बिले दिली जातात. वीज नियामक आयोगाने आपला केस क्र.९५/१३ दि.०५.०९.२०१३ च्या आदेशान्वये दिलेली दरवाढ वि.प.कडून वाणिज्य परिपत्रक क्र.२०९ प्रमाणे वसूल केली आहे. तथापि सदरची वसुली चुकीच्या पध्दतीने नाली आहे. ती आम्हांस मान्य नाही. सदरची रक्कम बिलातून वजावट केल्याशिवाय सदरचे बिल व त्यापुढील बिले भरणार नसल्याची भुमिका वरील ग्राहकांनी घेतली आहे. त्यासंदर्भात ग्राहकांनी वि.प.शी पत्रव्यवहार केला आहे. तसेच सदरचा प्रश्न निर्गत करण्यासाठी वि.प.बरोबर बैठका ही घेतल्या आहेत. तथापि वि.प.कडून वसुली थांबविली नसल्याने क्ष नमुन्यात तक्रार करुन त्यानंतर सदरचा निर्णय मान्य न नाल्याने मंचाकडे तक्रार दाखल केली आहे. आपल्या अ नमुन्यातील अर्जामध्ये वरील ग्राहकांनी प्रामुख्याने मंचाकडून चार मुद्द्यांवर मदत मागितली आहे व त्यासंदर्भात निर्णयाची अपेक्षा केली आहे.

१. देयकात पारदर्शकात ठेवून अचुक बिले द्यावीत.
 २. वीज देयके दुरुस्त करुन आणण्याचा प्रवासखर्च व भत्ता मिळावा.
 ३. वीज नियामक आयोगाच्या निर्णयानुसार ग्राहकांनी ज्या वर्षात वीज मंडळीत त्या ग्राहकांनाच वरील आकारणी करावी
 ४. कागदपत्रे, पोस्टेज, मानसिक त्रास यासाठी रु.१०००/- खर्च मिळावा.
- अशा मागण्यासह ग्राहकांनी मंचात अर्ज दाखल केल्याचे दिसून येते.

वि.प.ची भुमिका व कार्यवाही

वि.प.तर्फे १८.०३.१४ रोजी वरील तक्रारीच्या संदर्भात प्रत्येकाचे वेगवेगळे निवेदनवजा पत्र मंचासमोर सादर केले आहेत. तसेच ग्राहकांच्या वतीने २९.११.१३ रोजी अध्यक्ष, ग्राहक पंचायत मार्गदर्शन केंद्र, बोरगांव यांच्यावतीने जी बैठक बोलावली होती त्या बैठकीस कंपनी प्रतिनिधी म्हणून शाखा अभियंता श्री.एस.ए.कदम, व कार्यालयाचे निम्नस्तर लिपीक श्री.दिंडे यांना उपस्थित ठेवून परिपत्रक क्र.२०९ याचा सविस्तर खुलासा केलेला आहे. तसेच सरपंच, ग्रामपंचायत बोरगांव यांच्या पत्र क्र.५० दि.१२.११.१३ च्या पत्रासही योग्य उत्तर देऊन सोबत आवश्यक ते कागदपत्र दिले आहेत. त्याचप्रमाणे ग्रामपंचायतीच्या वतीने देण्यात आलेल्या लेखी पत्रातील १ ते ७ मुद्द्यांबाबत मार्गदर्शन करुन मुद्दा क्र.५,६ व ७ यामध्ये लक्ष देण्याच्या सुचना संबंधितांना देण्यात आल्या आहेत. वाणिज्य परिपत्रक क्र.२०९ नुसार माहे सप्टेंबर,१३ ते फेब्रुवारी,१४ या काळात सर्व ग्राहकांच्या बिलातून AEC १,२,३ व ४ कशा पध्दतीने वसूल कराव्यात याचे मार्गदर्शन दिलेले आहे. त्यानुसार ग्राहकांना बिलातून वसूल केलेली आहे. कोठेही गैरवसुली केलेली नाही. त्यामुळे ग्राहकांनी केलेली मागणी वास्तवास धरुन नाही. त्यामुळे ती मान्य करु नये. तसेच पुढील बिले ही न भरण्याची भुमिका ही सर्वस्वी चुकीची आहे. त्यामुळे वि.प.स ती मान्य नाही. सबब सर्व बिले थकबाकीसह भरण्याचा त्वरित आदेश व्हावा. प्रशासकीय कामातील सुधारणा संबंधितांना दिलेल्या आहेत. ग्राहकांनी

अतिरिक्त आकार वसुल करु नये तसेच बील दुरुस्तीसाठी घातलेल्या हेलपाट्यांचा प्रवासखर्च व मानसिक त्रास इत्यादिसाठी मागितलेली रक्कम वि.प.स मान्य नाही असे ही वि.प.तर्फे सुनावणीच्या दरम्यान नमुद करण्यात आले.

ग्राहकाची गा-हाणी, वि.प.ची भूमिका, दाखल सर्व कागदपत्रे, सुनावणी दरम्यानची कथने व म्हणणे, अंतर्गत कक्षाचा निर्णय, वीज नियामक आयोगाच्या निर्णयाच्या प्रती व वाणिज्य परिपत्रक २०९ याचा अभ्यास करता मंचापुढे न्यायनिर्णयासाठी अर्ज दाखल करावे.

प्रश्न 1: अतिरिक्त आकाराच्या नावाखाली, २०९ परिपत्रकाच्या आधारे वि.प.ने केलेली वसुली योग्य आहे किंवा कसे ?

होय. केलेली वसुली योग्य आहे.

प्रश्न 2: ग्राहकाने उपस्थित केलेले इतर प्रश्न मानसिक त्रास व भरपाई याबद्दल आदेश मंचास देता येईल काय?

नाही.

प्रश्न 3: अंतिम आदेशाप्रमाणे.

अंतिम आदेशाप्रमाणे.

कारणमिमांसा

वरील सर्व तक्रारदार ग्राहक हे वि.प.चे शेतीसाठी वीज वापर करणारे ग्राहक आहेत. सदर ग्राहकांना वापराप्रमाणे वीज आयोगाने ठरवून दिल्याप्रमाणे विजेच्या बिलाची आकारणी वि.प.तर्फे केली जाते. सदरची बिले वीज वापरानंतर दिली जात असल्यामुळे ती वेळच्यावेळी भरणे हे ग्राहकाचे कर्तव्य आहे. तसेच यदाकदाचित बील आकारणीमध्ये वि.प.कडून चुकीची आकारणी नाल्यास आपले हक्क संरक्षित ठेवून ग्राहक बिलाचा भरणा करू शकतो व योग्य मार्गाने न्यायनिर्णय मागू शकतो. त्यासाठी आयोगानेच न्यायनिर्णयासाठी मंचाची व्यवस्था केलेली आहे. सदर तक्रारीमध्ये ग्राहकाचा वापर मीटर वापराप्रमाणे होत असल्याने ग्राहकाने एक तक्रारीचा मुद्दा उपस्थित केला होता. मीटरप्रमाणे बिले करतांना वि.प.ने आपल्या प्रचलित व्यवस्थेप्रमाणे तीन महिन्यातून एकदा ग्राहकाचे बील केले जात असल्याने जुलै, ऑगस्ट, सप्टेंबर या तिमाहीचे बील एकत्र दिले जाते. त्याला ग्राहकाने विरोध केला आहे. ग्राहकाच्या म्हणण्यानुसार जर परिपत्रकाप्रमाणे सुरुवात करायची असेल तर सप्टेंबर, १३च्या बिलावरच आकारणी करावी लागेल. ती तशी न करता जुलै व ऑगस्ट, १३ च्या वापरावर केलेल्या आकारणीचा समावेश चुकीचा असल्याचे मत मांडले. त्याबाबत वि.प.तर्फे कार्यकारी अभियंता, यांनी खुलासा करतांना असे नमुद केले की शेती वापराच्या बिलाची आकारणी तिमाही होत असल्याने सप्टेंबर पर्यंतच्या बिलाची आकारणी केलेली आहे. त्यानंतरच्या येणा-या तिमाही बिलामध्ये म्हणजेच डिसेंबर, १३ मध्ये मिळणा-या बिलामध्येच अशी आकारणी केली जाईल. त्यापुढील जानेवारी, फेब्रुवारी, मार्च १४ मध्ये तिमाहीच्या बिलामध्ये म्हणजेच जाने व फेब्रुवारी, १४ मध्ये आकारणी केली जाणार नाही कारण

सदरची तिमाही बिले एप्रिल,१४ नंतर दिली जात असल्याने वसुली वेळेवर होणार नाही व सरासरी ६ महिन्यांच्या बिलातूनच वसुली करणेचे असल्याने अशी कार्यवाही केली आहे.

त्याचप्रमाणे ग्राहकानी आणखी एक मुद्दा उपस्थित करतांना संदर्भिय वसुली ज्या कारणासाठी व ज्या काळासाठी नाली त्यावेळी ग्राहक नसलेल्या कडून 'अतिरिक्त आकाराची' वसुली करुन नये असे नमुद केले आहे. तथापि आयोगाच्या निर्णयामध्ये स्पष्टपणे उल्लेख दिसून येतो. त्यामध्ये सर्व वर्गाच्या ग्राहकाकडून सप्टेंबर,१३ ते फेब्रुवारी,१४ या काळात बिलातून सदरची वसुली करावी तसे सुचित केले आहे. त्यामुळे सदर मागणीचा विचार करता येणार नाही असे मंचाचे स्पष्ट मत आहे.

महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोगाने अशा सलग तीन दिवशी या संदर्भातील वेगवेगळे तीन केस क्र.२८/१३ दि.०३.०९.२०१३ केस क्र.४४/१३ दि.०४.०९.१३ व केस क्र.९५/१३ दि.०५.०९.२०१३ अशा सलग तीन दिवशी वेगवेगळे आदेश पारित करुन वि.प.ने मागितलेली दरवाढ सविस्तर तपशिलासह मान्य केलेली आहे. त्याप्रमाणे वि.प.ने आपले वाणिज्य परिपत्रक २०९ अन्वये सप्टेंबर,१३ ते फेब्रुवारी,२०१४ या कालावधीत वीजवापराप्रमाणे वीज ग्राहकाकडून अतिरिक्त आकार वसुल केला आहे. आपल्या केस क्र.९५/१३ दि.०५.०९.२०१३ च्या आदेशात आयोगाने स्पष्टपणे नमुद करतांना Commission's Ruling या सदराखाली खालील मुद्दे मांडून न्याय निर्णय केलेला आहे.

Commission's Ruling:

22. In view of the above, the Commission directs MSEDCL to recover two additional charges from its consumers, in the form of additional energy charge:

- a. **To recover the accumulated under-recovery of Rs.2037.78 Crore accrued till the month of August 2013, which shall be levied by MSEDCL for a period of six (6) months with effect from the month of September 2013 till the month of February 2014. Category wise Additional Energy Charge (AEC-1) to be levied to all consumer categories in the proportion to the approved Average Billing Rate of respective consumer categories, under intimation to the Commission.**
- b. **To recover monthly fixed expense of Rs.235.39 Crore. This shall be levied by MSEDCL from the month of September 2013 to its consumers on a monthly basis till further determination of MSEDCL tariff by this Commission. Category wise Additional Energy Charge (AEC-2) to be levied to all consumer categories in the 3 proportion to the approved Average Billing Rate of respective consumer categories, under intimation to the Commission.**

- c. **Further, the Commission hereby rules that from this Order onwards MSEDCL will recover the variation in energy charge component of the amount billed by MSPGCL to MSEDCL as approved by the Commission from the consumers through the FAC mechanism. Similarly, the Commission allows MSEDCL to recover the variation in fixed charge component of the amount billed by MSPGCL and amount billed by MSETCL to MSEDCL as approved by the Commission from the consumers in proportion to the approved Average Billing Rate of respective consumer categories, under intimation to the Commission.**

त्या अनुषंगाने अतिरिक्त आकाराची वसुली केली असल्याने मुद्दा क्र.१ चे उत्तर नोंदविलेले आहे.

आपल्या इतर मागण्यांमध्ये ग्राहकांनी प्रवासखर्च, मानसिक त्रास यासाठी भरपाई मिळावी अशी मागणी करून तसा भरपाई देण्याचा अधिकार मंचास असल्याचे नमुद केले आहे. ही बाब खरी तक्रारीमध्ये तशा प्रकारची वस्तुस्थिती नसल्याने मुद्दा क्र.२ चे उत्तर नाही नोंदविले आहे.

दोन वेळा नालेल्या सुनावणीच्या दरम्यान ग्राहक व त्यांच्या प्रतिनिधींनी इतर वेगवेगळे मुद्दे उपस्थित केलेले आहेत. यापैकी काही मुद्दे उच्च न्यायालयीन आयोगाचे अगर वि.प.चे आदेश अगर परिपत्रक मराठी भाषेत असावे. त्याचप्रमाणे ३० दिवसांच्या मुदतीत योग्यवेळी व योग्य तारखेस वापराप्रमाणे योग्य बिले द्यावीत तसेच उपविभागीय किंवा विभागीय स्तरावर विचारलेल्या शंकांची समाधानकारक उत्तरे द्यावीत. बिलामध्ये पारदर्शकता असावी इत्यादि मागण्यांवर चर्चा त्या अनुषंगाने संबंधित अधिका-यांना प्रशासनातील सुधारणा कराव्यात व उच्चस्तरीय निर्णयाबाबत तसे वरिष्ठाना कळवावे असे मंचाचे मत आहे. अ नमुन्यातील अर्ज ग्राहकांनी पूर्ण करतांना गा-हाणे उद्भवण्याचे कारण नमुद करतांना वाणिज्य परिपत्रक २०९ चा उल्लेख करून परिपत्रकाप्रमाणे बिले दिली नाहीत असे नमुद केले आहे. त्याप्रमाणे दिलेली बिले मान्य नसल्याचे नमुद केले आहे. मंचाकडून अपेक्षित मदतीच्या स्वरूपात वरील मुद्दा वगळून इतर चार मुद्दे नमुद केले आहेत. ही बाबत मुद्दाम नमुद केली आहे.

सर्व बाजूनी विचार करता वि.प.कडून कोलेली अतिरिक्त आकाराची कोलेली १३ वे फेब्रुवारी, १४ या काळातील वीज आकारणी योग्य असल्याने ती परत देणे योग्य नाही. तसेच ग्राहकाने सर्व बिले आजअखेर भरणे आवश्यक आहे असे मंच आपले मत नोंदवत आहे.

..7..

†ÖËÖ

- 1) वरील ग्राहकांचे गा-हाणे स्वरुपातील अर्ज व त्यातील मागणी नामंजुर करण्यात येत †ÖËÖ
- 2) ग्राहकांनी वरील रकमेसह आपली बिले वि.प.कडे जमा करावीत.
- 3) सदर आदेशाची अंमलबजावणी केल्याचे महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (ग्राहक तक्रार निवारण मंच व विद्युत लोकपाल) विनियम २००६ ८.७ नुसार वि.प. यांनी मंचास कळवावे.
- 4) µÖ ऋर्णयाविरुध्द तक्रारदार यांना अपील करावयाचे असलेस त्यांना आदेशाच्या तारखेपासून ६० दिवसांचे आंत मा. विद्युत लोकपाल, केशवा. बांद्रा-कुर्ला कॉम्प्लेक्स,बांद्रा (पूर्व) मुंबई यांजकडे करता येईल.

✱भांक :

ÄÖËË-
(•Ö.ÄÖ.»ÖÖ)
ग्राहक सदस्य

Ä. बी.जी.पवार,अध्यक्ष

.. ÄÖËË-

ÄÖ. •Ö.²Ö.ÖÖकर, सदस्य सचिव

.. ÄÖËË-

एकमताच्या / बहुमताच्या आदेशाची अंमलबजावणी करण्यात यावी.

